

TYMYJÁN

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
ZÁKLADNÍ ŠKOLY VELKÉ LOSINY**

1.

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1

TYMYJÁN

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ZÁKLADNÍ ŠKOLY VELKÉ LOSINY je školní vzdělávací program pro základní vzdělávání a byl zpracován podle RVP ZV.

1.2

Předkladatel a zřizovatel

název a adresa školy:	Základní škola a mateřská škola Velké Losiny Osvobození 350, 788 15 Velké Losiny
IZO:	600 148 483
IČO:	709 40 045
DIČ:	CZ 709 40 045
jméno ředitele:	Mgr. Jiří Ševčík
telefon:	583 248 430
e-mail:	zs_vlosiny@losiny.cz
www:	www.skolalosiny.cz
název a adresa zřizovatele:	Obec Velké Losiny Rudé armády 321, 788 15 Velké Losiny
telefon:	583 248 422
koordinátor ŠVP:	Mgr. Blanka Sanetříková
kontakt na koordinátora:	583 248 430
e-mail:	sanetrikova@skolalosiny.cz

1.3

Platnost dokumentu

datum vydání:	1. červen 2007
datum schválení školskou radou:	30. srpen 2007
datum změny:	první vydání

.....
razítko a podpis ředitele školy

2.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1

Úplnost a velikost školy, vybavení školy

2.1.1

Rejstřík škol a školských zařízení

Základní škola a mateřská škola je školským zařízením, které má v rejstříku škol a školských zařízení zapsáno celkem 6 součástí:

1. mateřská škola	IZO 107 633 175	cílová kapacita 100 dětí
odloučená pracoviště:	Mateřská škola Sluníčko, Revoluční 197, Velké Losiny, 788 15	
	Mateřská škola Veverka, Lázeňská 237, Velké Losiny, 788 15	
2. základní škola	IZO 102 680 698	cílová kapacita 400 žáků
3. školní družina	IZO 120 300 605	cílová kapacita 30 žáků
4. školní klub	IZO 150 058 471	cílová kapacita 30 žáků
5. školní jídelna	IZO 102 992 177	cílová kapacita 500 stravovaných
6. školní jídelna – výdejna	IZO 120 300 184	cílová kapacita 100 stravovaných
odloučená pracoviště:	Revoluční 197, Velké Losiny, 788 15	
	Lázeňská 237, Velké Losiny, 788 15	

Součástí základní škola je **plně organizovanou základní školou**, tedy s 1. až 9. ročníkem.

2.1.2

Doba školního vyučování

Pravidelné vyučování začíná v 7.30 hodin, poslední vyučovací hodina končí na 1. stupni školy ve 13.45 hodin na 2. stupni školy v 15.35 hodin.

Provoz školy pro žáky začíná v 7.15 hodin otevřením hlavních vchodových dveří. Po převlečení v šatnách odcházejí žáci přímo do kmenových tříd. Ve vyučovacích hodinách převládá tradiční způsob výuky, především na 1. stupni jsou zařazovány relaxační chvilky. Do některých vyučovacích hodin jsou zařazovány i netradiční formy výuky – projektové vyučování.

Žáci 1. třídy mají maximálně 4 vyučovací hodiny v jednom sledu, žáci 2. až 5. třídy maximálně 5 vyučovacích hodin a žáci 6. až 9. třídy maximálně 6 vyučovacích hodin v jednom sledu. Odpolední vyučování je zařazováno od 2. do 6. třídy jednou po dvou hodinách, od 7. do 9. třídy dvakrát po třech hodinách. Do těchto odpoledních hodin jsou většinou zařazovány předměty výchovného charakteru nebo volitelné předměty.

2.1.3

Umístění budov a jejich využití

Základní škola je umístěna ve čtyřech na sebe navazujících a vzájemně prostupných budovách.

V **historické budově** jsou umístěny třídy 1. stupně školy a odpovídající odborné učebny, školní družina s hernou, v přízemí tzv. divadelní sál se zázemím pro zkoušky divadelních a hudebních souborů.

V tzv. „nové“ budově jsou umístěny třídy 2. stupně školy a odpovídající odborné učebny, školní klub, ředitelství a kanceláře školy, žákovské šatny.

V budově školní jídelny je umístěna školní jídelna se 120 místy u stolu, kuchyně a obslužné prostory a sklady, oddělená výdejna stravy pro tzv. cizí strávníky.

V budově tělocvičen jsou umístěny velká a malá tělocvična se sociálním zázemím, žákovská pracovní dílna s oddělenou dílnou pro dřevobráběcí stroje, keramická dílna s oddělenou místností s vypalovací pecí. V celém prvním nadzemním podlaží budovy je umístěna turistická ubytovna „Penzion Fit“, kterou škola provozuje v rámci své doplňkové činnosti.

Školní budovy a přilehlé pozemky se nacházejí v klidném prostředí obce mimo hlavní komunikace a zdroje nadměrného hluku. Na školních pozemcích je provozováno hřiště pro kopanou, volejbalové hřiště, krátká atletická dráha, doskočiště, veřejná multifunkční sportovní plocha (v zimě modifikovaná pro účely kluziště). Členité školní nádvoří je využíváno jako shromaždiště u příležitosti celoškolských akcí. Kolem všech budov jsou rozlehlé udržované travnaté plochy s množstvím vzrostlých stromů.

Školní budovy jsou kromě běžného vyučování využívány k provozu zájmových kroužků, tělocvičny jsou využívány mimo hodin tělesné výchovy k aktivitám dalších sportovních organizací a zájmových útvarů (TJ Sokol lázně Velké Losiny, Sbor dobrovolných hasičů Velké Losiny, TJ Jiskra Rapotín) i neformálních sportovních skupin z řad občanů. V době od 1. dubna do 31. října (dle počasí i mimo tento interval) je otevřeno školní hřiště pro veřejnost po všechny dny včetně víkendů a prázdnin.

Školní družina s hernou je v provozu denně pravidelně v týdnu od 11.05 do 15.00 hodin. Školní družina je otevřena pro žáky 1. stupně, přednostně jsou zařazováni žáci 1. a 2. třídy. Žáci vyšších tříd 1. stupně jsou zařazováni do naplnění kapacity školní družiny. Pobyt venku probíhá v případě příznivého počasí denně obvykle v době od 13.00 hodin do 14.30 hodin. Žáci mohou využívat školní hřiště, školní zahradu, školní nádvoří, případně podnikají vycházky do okolí. Hrají buď volné hry dle zájmu dětí na hřišti, nebo organizované hry sportovní. Při pobytu venku hrají i přírodovědné hry či výtvarné aktivity (malování na asfalt, sběr přírodnin pro následnou práci ve třídě, apod.).

Školní klub je otevřen denně od 11.30 hodin. Zavírá se v týdnu nepravidelně, dle rozšířené práce kroužků organizovaných v jeho rámci, nejdříve však v 15.00 hodin. Školní klub je otevřen pro starší žáky 1. stupně školy a do naplnění kapacity se mohou do něho přihlásit i žáci 2. stupně školy. Kromě využití vlastního zázemí kroužky školního klubu pracují také v odborných učebnách školy (cvičná žákovská kuchyně, keramická dílna, tělocvičny).

Školní jídelna nabízí kromě klientů z řad žáků a zaměstnanců školy (do výdejen mateřských škol zajišťuje rozvoz stravy zřizovatel školy) stravování i pro tzv. cizí strávníky v době od 11.30 do 13.15 hodin v samostatně odděleném prostoru školní jídelny. Obědy jsou žákům vydávány v kulturně zařízené jídelně v době od 11.05 do 13.15 hodin ve třech směnách s pedagogickým dozorem.

2.1.4

Dostupnost školy, dopravní obslužnost

Základní škola Velké Losiny je školou spádovou pro místní části obce Maršíkov, Žárová, Bukovice a Ludvíkov. Z nich dojíždí do centrálních Velkých Losin v průměru 40 dětí, z toho bývá obvykle 15 dětí z Maršíkova, 15 dětí ze Žárové a okolo 10 dětí z Bukovic.

V každém školním roce navštěvuje školu i několik žáků ze sousedních obcí, většinou okolo 10 dětí, a to z Rapotína a Loučné nad Desnou, zejména z důvodu zaměstnání jednoho z rodičů v obci Velké Losiny.

Dopravní obslužnost školy je dobrá. Žáci do školy dojíždějí z autobusových zastávek U Zámku, U Praděda ve Velkých Losinách a z místních částí Bukovice, Maršíkov a Žárová. Žáci dojíždějí

z okolních obcí Loučná nad Desnou a Rapotín většinou vlakem. První příjezd autobusů je v 7.10 hodin na zastávku U Hřbitova, v 7.15 hodin na zastávku U Školy, která je situována v místě mimo dopravní provoz za budovou školy, takže žáci vystupují a do školy přicházejí výhradně po bezpečných školních pozemcích. Poslední odjezd autobusů je většinou v 15.10 hodin do Maršíkova a Bukovic, v 15.30 hodin do Žárové. Poslední konci vyučování nejbližší odjezd vlaku do Loučné nad Desnou je obvykle v 15.30 hodin ze zastávky.

2.1.5

Materiálně technické zázemí školy

Ve školním roce 2007/2008 bude vyučováno v 10 kmenových třídách, od školního roku 2008/2009 bude otevřeno 9 kmenových tříd.

Výuka dále probíhá ve specializovaných odborných učebnách:

- Učebna **informačních technologií a žákovská knihovna** (informační centrum). Zde je umístěno jádro školní počítačové sítě se serverem a žákovskými pracovními stanicemi, s přístupem na internet, síťovou tiskárnou a projekční technikou. Místnost je propojena s žákovskou knihovnou v jedno tzv. informační centrum. Učebna je využívána pro výuku informačních a komunikačních technologií, k interaktivní výuce některých odborných předmětů, žáci zde vyhledávají informace pro své individuální práce a projekty. Kromě možnosti pracovat s různými encyklopediemi v rámci vyučovacích předmětů je dvakrát týdně fond žákovské knihovny zpřístupněn v odpoledních hodinách pro všechny zájemce.
- Učebna **fyziky a chemie** je společná pro oba odborné předměty. Je propojena se sbírkami daných předmětů umístěnými v kabinetech po obou stranách učebny. Do žákovských lavic je zavedeno bezpečné stejnosměrné i střídavé napětí z centrálně řízené rozvodny. V učebně je k dispozici televizor a videotechnika.
- Učebna **přírodopisu** navazuje na kabinet přírodovědných sbírek. Díky tomu, že jde o odbornou učebnu, může v ní být část exponátů trvale vystavena. Učebna je vybavena televizorem a videotechnikou.
- Učebna **společenských předmětů** je zařízena jako promítací místnost s dataprojektorem a projekčním plátnem, takže je využívána v předmětech, v rámci kterých se mimo jiné prezentují různé zdroje obrazových dat.
- Učebna **hudební výchovy** je vybavena klavírem, orffovými nástroji a videotechnikou.
- Tři odborné učebny **cizích jazyků** – anglického jazyka pro 1. stupeň (v historické budově školy), anglického jazyka pro 2. stupeň a druhého cizího (německého jazyka) jsou vybaveny odpovídajícími jazykovými pomůckami a audiotechnikou.
- Učebna **výtvarné výchovy** je umístěna spolu s odborným kabinetem v přízemí historické budovy školy. Je zařízena náklonnými lavicemi, odpovídajícími pomůckami a výtvarným materiálem. Protože se učebna nachází v rozsáhlém přízemí školní budovy, mohou žáci zejména při realizaci celoročních výtvarných projektů využívat i ostatní zázemí v této části budovy – divadelní a hudební studio, divadelní sál, sklepní prostory.
- **Cvičná kuchyňka** je zařízena jako tzv. „domácnost“. Kromě kompletního kuchyňského vybavení (kuchyňské linky, elektrická kamna s troubami, lednice, mikrovlnná trouba, nádobí, ...) mají žáci v této odborné učebně k dispozici také další domácí spotřebiče a pomůcky (automatická pračka, žehličky, šicí stroje, ...), takže se zde realizují různá témata vzdělávacího oboru člověk a svět práce (příprava pokrmů, vedení a údržba domácnosti, ...).

- Učebna **pracovních činností** je členěna do několika spolu navazujících místností – pracovní dílna (vybavením zaměřena zejména na práce s technickými materiály), strojovna (vybavena dřevoobráběcími stroji), keramické studio a místnost s keramickou pecí.
- **Divadelní a hudební studio** je prostorná učebna v přízemí historické budovy školy. Realizuje se zde výuka dramatické výchovy. Je zázemím pro zkoušky školního dramatického a tanečního kroužku i pro výuku hry na hudební nástroje. Tuto zkušebnu v době mimoškolního vyučování využívají také zájmové organizace obce, tedy místní občanská komunita.
- Pohybové aktivity jsou realizovány v **malé a velké tělocvičně**. Obě tělocvičny mají kvalitní palubovou podlahu, na tzv. velkou tělocvičnu navazuje nářadovna s tělovýchovným vybavením a pomůckami. Na pozemcích školy jsou **dvě hřiště** pro malou kopanou, odbíjenou či košíkovou, **atletická dráha** pro krátké běhy, **doskočiště** a kruh pro vrh koulí. V areálu školy se také nachází veřejné **multifunkční hřiště** (v době školního vyučování plně k dispozici škole), které je v zimních měsících navíc provozováno jako kluziště. Většinu sportovních aktivit lze po dohodě také realizovat na sousedních sportovištích TJ Sokol lázně Velké Losiny.

Školní nádvoří je ze tří stran rámováno budovami školy a na západní straně se otevírá do rozsáhlých školních pozemků se spoustou vzrostlých stromů a bohaté zeleně. Slouží jako přirozený amfiteátr pro různé školní akce i jako místo pro trávení poledních přestávek žáky za příznivých klimatických podmínek.

2.2

Charakteristika pedagogického sboru

S ohledem na demografický vývoj obecně a v obci Velké Losiny zvláště za posledních několik let (včetně přihlédnutí k běžné migraci obyvatel) lze také do budoucnosti předpokládat, že současný stav, kdy je v každém ročníku otevřena jedna třída, bude po mnoho následujících let zachován.

Odbornost výuky zajišťuje 15 pedagogických pracovníků, z toho 5 učitelů na 1. stupni školy, 8 učitelů na 2. stupni školy a 2 vychovatelky ve školní družině a školním klubu.

Aprobovanost výuky na 1. stupni školy včetně cizích jazyků je stoprocentní. Jedna paní učitelka má navíc vzdělání speciální pedagožky, takže realizuje a koordinuje péči o žáky s některou z vývojových poruch učení i případně práci s nadanými žáky.

Aprobovanost výuky na 2. stupni školy je ve všech hlavních odborných předmětech (český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematika, informační technologie, chemie, fyzika, přírodopis, zeměpis, dějepis, výchova k občanství, hudební výchova, výtvarná výchova a tělesná výchova) stoprocentní. Témata vzdělávacího oboru člověk a svět práce jsou volena tak, aby byla vyučována dle personálního zabezpečení daného školního roku pokud možno aprobovaně nebo alespoň příbuznou aprobací. Volitelné předměty jsou žákům nabízeny v takové struktuře, aby je vyučovali aprobovaní pedagogové.

Stávající pedagogové působí i v některých dalších **specifických odborných funkcích**: koordinátorka školního vzdělávacího programu, výchovná poradkyně, speciální pedagožka, asistentka pedagoga, ICT koordinátor.

2.3

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Od podzimu roku 2002 udržujeme úzké **mezinárodní kontakty** s partnerskou školou v německém Zellingu. Spolupráci realizujeme formou vzájemných výměnných pobytů žáků v hostitelských rodinách, při nichž se děti společně učí, sportují, baví a poznávají realie hostitelské země. Vzájemné

vztahy žáci udržují dále na základě osobní komunikace.

Naše škola se v posledních deseti letech profiluje každoročními **výtvarnými Tematickými projekty**. Při jejich realizaci a instalaci výsledků prací žáků úzce spolupracujeme s kastelánem národní kulturní památky – **zámku Velké Losiny**.

Při přípravě žáků pro práci s vyhledáváním a tříděním informací i při utváření čtenářských dovedností úzce spolupracujeme s **místní knihovnou** ve Velkých Losinách.

V oblasti kulturních i společenských akcí spolupracujeme s **Lázněmi Velké Losiny, Sborem pro občanské záležitosti** Zastupitelstva obce Velké Losiny a s občanským sdružením **Obnova kulturního dědictví údolí Desné**.

Při realizaci průřezových témat formou Tematicky zaměřených dnů (Bezpečnostní den, Den Země, ...) spolupracujeme se **Sborem dobrovolných hasičů** Velké Losiny a **Mysliveckým sdružením** Velké Losiny. Prvky multikulturní výchovy uplatňujeme při spolupráci s **Římskokatolickou farností** Velké Losiny (Svatojánské slavnosti, Svěcení léčebných pramenů, Tříkrálová sbírka, ...).

Kromě klasické **spolupráce s rodiči žáků** formou společných celoškolních úvodních a závěrečných třídních schůzek a dnů otevřených dveří v průběhu školního roku organizujeme pro rodiče nastupujících žáků 1. tříd tzv. úvodní společenské setkání s ředitelstvím školy, pro rodiče absolventů tzv. stužkovací podvečer.

O aktuálním dění ve škole jsou rodiče pravidelně informováni prostřednictvím obsáhlých rubrik ve Velkolosinských Pramenech, informačním měsíčníku Obce Velké Losiny, dále formou akčních letáčků a zejména na týdně aktualizovaných internetových stránkách školy www.skolalosiny.cz v sekci aktuality. Aktivně mohou do všech oblastí života školy vstupovat prostřednictvím **školské rady**.

3.

Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1

Zaměření školy

Na popud německých partnerů se naše škola přihlásila na jaře roku 2002 do **mezinárodního projektu COMENIUS – Partnerství škol**. Spolu se Základní školou v Zellingenu (městská část německého Würzburgu), Högstadieskola v Sandaredu (Švédsko), Sporthauptschule Hadersdorf ve Vídni a Scuola Media Statale Settimia Spizzichino v Římě pod záštitou Evropské unie jsme po tři roky spolupracovali a střetávali se v rámci aktivity nazvané „Já – Ty – My“ (oficiálně „Ich – Du – Wir“, neboť jazykem komunikace v rámci tohoto projektu byla němčina). Sám název mírně napovídá, že nosnou myšlenkou projektu byla žákovská samospráva, mezilidské vztahy nejen ve třídě, ale také směrem ven a předávání si zkušeností v této oblasti života škol.

Jednotlivé školy pracovaly na projektu, během tří let se vzájemně navštěvovali vybraní žáci a učitelé, porovnávali výsledky svých projektových prací, předávali si získané zkušenosti a informovali se o školských systémech v jednotlivých partnerských zemích.

V týdnu od 17. do 24. dubna 2005 navštívili Základní školu a mateřskou školu Velké Losiny partneri ze Švédky, Rakouska, Itálie i Německa, aby společně zhodnotili tři roky práce v projektu COMENIUS, porovnali výsledky svých projektů, pochlubili se svými závěry, ale i posoudili, zda motto „Já – Ty – My“ nebylo jen bezobsažným pracovním názvem. U této příležitosti bylo slavnostně před budovou naší školy zasazeno pět „lip přátelství“, které symbolicky připomínají naši mezinárodní spolupráci.

Už v průběhu samotného projektu jsme si zvykli zaštiťovat jednotlivé související aktivity přesmyčkou českého názvu projektu, tedy **TY-MY-JÁ(N)**. I po skončení Comenia zůstaly v centru naší pozornosti

mezilidské vztahy.

Proto jsme uvítali možnost přenést zkušenosti i plány TYMYJÁNU do školního vzdělávacího programu.

V průběhu první (přípravné) etapy autoevaluace školy jsme si na základě zevrubného šetření provedeného firmou Scio (Mapa školy) ověřili, že téma mezilidských vztahů je stále v některých sledovaných oblastech problematické, a proto se na ně zaměříme i v našem ŠVP.

Jako důležité ve vzdělávání žáků v naší škole se nám jeví:

- pozitivním klimatem podporovat osobnostní rozvoj a výchovu,
- tvořivá práce s informacemi,
- aktivní spolupráce v kolektivu vrstevníků při práci i zábavě,
- porozuměním učivu v souvislostech budovat neustálý zájem o nové učivo a kladný postoj ke škole jako instituci, naučit se učit,
- důraz na sebehodnocení při formování osobnosti a postojů,
- individuálně přistupovat k žákovi,
- zdravý životní styl,
- uplatňovat regionální hledisko při vzdělávání

Proto se chceme zaměřit na:

- zlepšení vztahů a komunikace na všech úrovních,
- samostatnost při řešení problémů a kreativitu,
- vytváření takových situací při výuce i výchově, které vyžadují spolupráci,
- formování kladného postoje ke vzdělání i škole pomocí pozitivní motivace,
- všestranný osobnostní rozvoj a budování sebedůvěry jedince,
- rozvoj individuálních schopností žáků,
- každodenní posilování duševního a tělesného rozvoje - zdravý životní styl povýšit na školní normu,
- posilování vztahu ke kulturním, společenským a přírodním hodnotám naší obce

Našimi prioritami v nejbližších pěti letech se stane:

- zlepšení mezilidských vztahů,
- posílení spolupráce s rodiči a místními komunitami.

3.2

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence se prolínají, jsou multifunkční. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Proto výchovné a vzdělávací strategie jsou v našem vzdělávacím programu formulovány ke každé klíčové kompetenci zvlášť, případně společně pro více klíčových kompetencí, abychom ukázali, jakými strategiemi všichni pedagogové rozvíjejí tyto kompetence u všech žáků. Výchovné a vzdělávací strategie vymezené na úrovni školy jsou promítnuty do výchovných a vzdělávacích strategií vyučovacích předmětů.

Kompetence k učení

Vedeme žáky k efektivnímu plánování a organizaci vlastní práce.

S využitím místních zdrojů – žákovská knihovna, školní informační centrum, místní knihovna - vedeme žáky k vyhledávání, třídění a práci s informacemi.

Na základě řízených mezipředmětových vazeb vedeme žáky k pochopení souvislostí, ke komplexnímu pohledu na okolní svět.

S využitím odborných učeben i snadné dostupnosti volné přírody vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentu a ke kritickému ověřování jeho výsledku.

S využitím žákova sebehodnocení a práce s chybou v pozitivním klimatu školy pěstujeme u žáků kladný vztah k učení a chuť do celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Začleněním vhodných problémových úloh do předmětů vedeme žáky k samostatnému řešení problémů a volbě vhodných způsobů řešení. Vytváříme vhodné podmínky pro ověřování správnosti řešení problémů.

V každodenní konfrontaci s vnitřními školními normami vedeme žáky ke kritickému myšlení, k uvážlivým rozhodnutím, k zodpovědnosti za následky svých činů.

Práci v žákovské samosprávě vedeme žáky k vnímání a řešení nejrůznějších problémových situací v každodenním životě školy a obce.

Při organizaci celoškolských akcí a soutěží (Bezpečnostní den, Den Země, Sportovní dny, ...) starší žáci připravují a organizují aktivity pro mladší spolužáky.

Kompetence komunikativní

Zadávatelům projektové práce, při jejichž prezentaci a obhajobě formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně.

Při skupinových pracích vedeme žáky k naslouchání svým spolužákům a ke vzájemné spolupráci i k obhajobě svého názoru a vhodné argumentaci.

Začleněním besed s odborníky ze všech společenských oblastí vedeme žáky k porozumění věci, k vhodné reakci při diskusích.

Při kontaktu s partnerskou školou v německém Zellingu vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků školního informačního centra i k využití cizího jazyka v každodenní praxi.

Při podílu na tvorbě školního časopisu NOS a komponovaných relací ve školním rozhlasu vedeme žáky k porozumění různým typům textů a záznamů i obrazových materiálů.

Při přípravě a realizaci dětského dne v mateřských školách Sluníčko a Veverka vedeme naše žáky k přátelskému vztahu k malým dětem.

Formou přímé účasti na společenských událostech obce (Svatojánské slavnosti, Otevírání lázeňských pramenů, Vánoce v papírně, vernisáž žákovských prací v zámku, školní ples, ...) vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Kompetence sociální a personální

Zařazováním skupinové práce do výuky a při organizaci celoškolských Tematicky zaměřených dnů (Bezpečnostní den, Lyžařský víkend, Den Země, Den Evropy, Výměnné pobyty s Zellingenem, Den dětí, Sportovní dny, ...) vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině, podílu na vytváření pravidel práce v týmu, k pozitivnímu ovlivňování kvality společné práce.

Každodenním citlivým uplatňováním, ale i vyžadováním vnitřních školních norem, vedeme žáky k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi. Žáky připravujeme na to, aby v případě potřeby poskytli pomoc nebo o ni dokázali požádat.

V rámci práce žakovské samosprávy (Žakovský parlament) a komponované organizace třídnických hodin vedeme žáky k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy při řešení daného úkolu. Aby při tom oceňovali zkušenosti druhých, respektovali různé názory a hlediska pohledu na problém.

Oceňováním individuálního podílu každého žáka na práci skupiny podporujeme tvorbu pozitivní představy o sobě samém, pocit sebedůvěry, sebeuspokojení a sebeúcty. Nabídkou účasti v zájmových kroužcích, jejichž práci a výsledky lze prezentovat na veřejnosti (sbor Pramínek, divadelní soubor, taneční kroužek, ...), oslabujeme u žáků pocitu sociálního ostychu a podporujeme prožitky úspěchu.

Kompetence občanské

Zapojením do humanitárních a charitativních projektů (Adopce na dálku, Tříkrálová sbírka, Bílá pastelka, sbírka na hipoterapii, ...) vychováváme citlivého a empatického jedince.

Na základě tvorby a periodické aktualizace „žakovského desatera“ a jeho projekce do vnitřních školních norem vedeme žáky k chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy, k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu.

Zařazováním problematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do osnov odborných předmětů a do koncepce Bezpečnostního dne připravujeme žáky, aby se rozhodovali zodpovědně podle dané situace, poskytli dle svých možností účinnou pomoc a chovali se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

Účastí školy v Komplexním primárně preventivním programu (zapojení sociální partneři: PPP Šumperk, Policie ČR, Poradna pro ženy a dívky, nízkoprahový klub Rachot, oddělení sociálně právní ochrany dětí) organizovaném odborem sociálních věcí MěÚ Šumperk předcházíme u žáků rizikům sociálně patologických jevů.

V každodenním kontaktu s kulturním dědictvím obce Velké Losiny (ruční papírna – památka UNESCO, renesanční zámek, léčebné prameny s dlouhou historií, dřevěné kostelíky v Maršíkově a Žárové, ...) vedeme žáky k respektu, ochraně a vědomí si tradic a kulturního i historického dědictví. Každoroční účastí žáků na přípravě a organizaci výstavy vlastních výtvarných prací v zámku Velké Losiny formujeme u nich pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost a aktivní zapojení do kulturního dění.

Připomínáním vynikajících sportovních tradic školy (Pohár rozhlasu, ...) a účastí žáků na současné reprezentaci vychováváme žáky k pocitu hrdosti a sounáležitosti se školou a obcí.

Aplikací praktické ekologie v běžném životě školy (sběr a separace odpadních surovin) vedeme žáky k chápání základních ekologických souvislostí. Zařazováním dané problematiky do osnov

odborných předmětů a do koncepce Dne Země vedeme žáky k angažovanému vnímání a chápání environmentálních problémů, k respektu požadavků na kvalitní životní prostředí (CHKO Jeseníky). Pochopením všech souvislostí chceme docílit, aby se žáci rozhodovali v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní

V pracovních činnostech a výtvarné výchově vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, k dodržování vymezených pravidel. Zařazením problematiky volby povolání do předmětu Svět práce v posledních dvou ročnících připravujeme žáky na svědomité plnění povinností a závazků, na přizpůsobení se změněným nebo novým pracovním podmínkám.

Nabídkou volitelných předmětů pomáháme žákům s volbou budoucí profesní orientace.

Formou Tematických exkurzí do místního pracovního prostředí, návštěvy Úřadu práce v Šumperku a každoroční účasti na Presentaci místních středních škol doplňujeme vhodně znalosti a zkušenosti žáků získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech. S ohledem na místní a regionální podmínky na trhu práce vedeme žáky k realistické přípravě na budoucnost a k podloženým rozhodnutím o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

Na provozu Penzionu FIT - školní turistické ubytovny - s žáky modelujeme konkrétní podnikatelské prostředí, aby se orientovali v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci. Besedami s místními podnikateli usilujeme, aby byly u žáků položeny základy podnikatelského myšlení, aby pochopili podstatu, cíl a rizika podnikání obecně a v místních podmínkách zvlášť.

3.3

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Pro práci s individuálně integrovanými **žáky se specifickými vzdělávacími potřebami** máme zaveden nepovinný předmět „**náprava poruch učení**“. Předmět vyučuje speciální pedagožka, která je stálou pedagogickou pracovnící školy. Stejnou nadstandardní péči jsme v posledních letech poskytovali v průměru 30 až 40 žákům. Pro specifické vzdělávací potřeby žáků jsou zpracovány a každý školní rok aktualizovány individuální vzdělávací plány.

Ve škole integrujeme dva žáky s tělesnou vadou a jednoho žáka mentálně postiženého. Pro tyto účely jsou zřízeny funkce **asistenta pedagoga**.

Při zabezpečování výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme s těmito speciálními pedagogickými pracovišti: Pedagogicko – psychologická poradna Šumperk, Speciální pedagogické centrum pro žáky s více vadami Mohelnice a SPC při speciální ZŠ Schola-Viva Šumperk.

Na základě § 18 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, může ředitel školy s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit žákovi s **mimořádným nadáním** vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

Na základě § 13 odstavce 4 vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných je individuální vzdělávací plán vypracován po nástupu mimořádně nadaného žáka do školy, nejpozději však do 3 měsíců po zjištění jeho mimořádného nadání. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

3.4

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata prostupují celým vzděláváním a svým formativním charakterem vstupují do mnoha činností ve výuce i mimo ni. V tabulkách jednotlivých průřezových témat uvádíme, která průřezová témata, které Tematické okruhy průřezových témat, ve kterých ročnících a jakou formu jsou realizována.

Vysvětlivky použitých zkratk:

- ČJ - český jazyk a literatura,
- AJ - anglický jazyk,
- NJ - německý jazyk,
- M - matematika a její aplikace,
- ICT - informační a komunikační technologie,
- Pr - prvouka,
- Pd - přírodověda,
- VI - vlastivěda,
- Ch - chemie,
- F - fyzika,
- Př - přírodopis,
- Z - zeměpis,
- D - dějepis,
- VO - výchova k občanství,
- HV - hudební výchova,
- VV - výtvarná výchova,
- DV - dramatická výchova,
- ČP - člověk a svět práce,
- VZ - výchova ke zdraví,
- TV - tělesná výchova,
- PRO - projekt,
- A - akce

• osobnostní a sociální výchova (OSV)

Začlenění průřezového tématu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA										
Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Projekty celoškolní	Bezpečnostní den, Advent, Den Země, Den dětí, Výtvarná výstava, Den hudby, Jarmark, Sportovní den, Ohlédnutí za školním rokem									
Projekty ročníkové Školní akce	Ekostezka 1 ZOO 2 Doprava A	Plavání A	Plavání A	Doprava 2 Lyže A	Drogám ne! 1	Lyže A	Táboření A	Zellingen A	Ohlédnutí A	
Rozvoj schopnosti poznávání OSV 1/	1	VV, PRO1 , A	VV	VV	ČP, PRO2 , A	ČP	F, ČP, TV, M, HV, VV, A	F, TV, NJ, M, HV, VV, PRO1	Př, M	M
	2	A	M	M	M, DV, PRO2	Př, ICT, M, DV	ČP, VZ, M	ČP, NJ, M	VZ, NJ, M, A	M
	3		Pr		ČJ	ICT		NJ	ČP, A	ČP, NJ
Sebepoznání a sebepojetí OSV 2/	1	VV	VV	VV			VZ, ČJ, VV	VO. ČP, VZ, NJ	ČP, NJ	
	2				VI	VI	VV	VO, ČP	ČP, NJ	
	3	Pr, ČP	ČP	Pr, ČP	VV	Př, ČJ, VV	VZ	PRO1	ČP, VZ	ČP
Seberegulace a sebe- organizace OSV 3/	1	Pr, A	Pr, A	A	TV, DV, PRO2 , A	VI, TV, DV, PRO1	TV, VZ, A	TV, VZ, PRO1	VO	
	2	Pr			AJ	Př	F, VZ	VZ	VO, NJ	
	3	Pr	Pr, A	A	TV, A	TV	AJ, A	VZ	ČP, NJ, A	ČP
Psycho- hygiena OSV 4/	1	ČP	Pr, ČP, M, ČJ, HV	Pr, ČP, ČJ, HV	Př, DV, HV, VV	Př, VI, DV, HV, VV	ČJ	ČJ	ČJ, VZ	ČJ
	2						VZ	VZ	ČP	ČP
	3		Pr				TV, VZ, AJ	TV, VZ		NJ
	4	Pr			Př, TV	VI, TV, DV, PRO1	VZ	VZ	VZ, A	
	5	Pr				PRO1		VZ		
Kreativita	6	VV	VV	VV	VV, ČP	VV, ČP	VV, ČP, M	AJ, NJ, M	NJ, M, VV	M, VV
Poznávání lidí OSV 5/	1	Pr, PRO1,2	Pr		Př, VI	DV		PRO1		AJ
	2						Z, ČJ	ČJ	Př, VO, ČJ	HV
	3								VO	

Tematický okruh		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Mezilidské vztahy OSV 6/	1	PRO2	Pr	Pr	ČJ	Př, AJ	VO	AJ, NJ	VO, NJ	AJ
	2	PRO2	Pr	Pr, ČJ	Př	Př	VO	VZ, NJ, PRO1	VO, AJ, NJ	
	3								VO, D	D
	4									
Komunikace OSV 7/	1	HV	HV	HV	HV, DV, TV	HV, DV, TV	HV, ČJ	HV, ČJ	F, VZ, HV	ČJ
	2	PRO1,2			HV	HV	ČJ	ČJ	ČJ, VZ	ČJ, VV
	3			ČJ	TV, DV, ČJ	VI, TV, ČJ, DV	ČJ, VV		VZ, ČJ, NJ	ČJ
	4			ČJ	ČJ	ČJ			VZ, ČJ, NJ	
	5		ČJ	ČJ		AJ			ČJ, NJ	ČJ
	6	ČJ	ČJ	ČJ	TV	TV, ICT	AJ, ČJ	ČJ	ČP, VZ, ČJ, NJ	ČP, AJ, ČJ, A
	7	VV	VV	VV		PRO1		AJ, ČJ	VZ, AJ, ČJ	
	8					ICT			VZ	
Kooperace a kompetice OSV 8/	1				TV	TV	ČP		VZ, NJ	VV
	2	ČP	ČP, M	ČP			ČP	NJ	VZ, NJ	VV, A
	3		M, A	A	TV	TV			VZ	
Řešení problémů a ... OSV 9/	1						ČP	VZ	VZ, NJ	
	2			M		Př	ČP		VZ, VV	
Hodnoty, postoje, praktická etika OSV 10/	1			ČJ	DV	DV			VO, ČP, VZ	ČP, NJ, VV
	2					Př	TV	TV, A	VO, VZ, AJ	
	3					Př			VO, VZ	
	4						VZ		VO, VZ	

• výchova demokratického občana (VDO)

Začlenění průřezového tématu										
VÝCHOVA DEMOKRATICKEHO OBČANA										
Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Projekt celoškolský	Školní ples, Den Země, Výtvarná výstava, Den hudby, Jarmark, Ohlédnutí za školním rokem									
Projekty ročníkové Školní akce			Občan VL 1	Občan ČR 1					Ohlédnutí A	
Občanská společnost a škola VDO 1/	1	M, Pv, ČP, TV, ČJ	Pr, ČP, TV, ČJ	ČP, TV	VI		D, VO, VZ		A	
	2			ČJ	VI	VI	VO, VZ		A	
	3						VO			
	4		ČJ	Pr, PRO1		VI	VO			
Občan, občanská společnost a stát VDO 2/	1	M		ČJ	VI, PRO1	Př, VI	VO	VZ	ČP	ČP
	2					VI	D	D	Z, D, VO	D
	3				VI	VI	ICT	D, VO	Z, D	D, VO
	4	ČP	ČP, M	Pr, ČP		VI	D, ČJ, HV	Z, D, HV	Z, D, HV	D, VO, HV
Formy participace občanů v politickém životě VDO 3/	1				VI			M, HV	M	D, VO
	2			Pr, PRO1	VI		D	VO		Z
	3						VO			F, D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VDO 4/	1						D		Z, D	D, VO
	2					VI	D	VO	Z	D
	3					VI	D	D	D, VZ	D, VO
	4							VO	Z, VZ	D
	5						ČJ	ČJ	ČJ	ČJ, VO

- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (MEGS)

Začlenění průřezového tématu										
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH										
Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Projekty celoškolení	Advent, Kulturní představení, Den Evropy									
Projekty ročníkové Školní akce				Občan ČR 1		Šumpersko 1	Olomouc 1	Osobnost 1 Zellingen A		
Evropa a svět nás zajímá MEGS 1/	1	ČJ		ČJ	ČJ	ČJ, Př, Z	ČJ, NJ, Z, Př	ČJ,	NJ, AJ, ČJ, Př, Z	
	2			VV	VV	PRO1	PRO1			
	3			AJ,	AJ, VI, PRO1	HV, AJ, ČJ, D	ČJ, HV, AJ, NJ	HV, NJ, Př, A	HV, ČJ, Z	
	4			ČJ,	VI	ČJ,	AJ,	VZ, D	D	
	5	ČJ, Pr	ČJ, Pr	AJ	ČJ, AJ, HV, ČP	ČJ, HV, ČP	ČJ, HV, TV	ČJ, TV, HV, NJ	HV, TV	HV, TV, Z
Objevujeme Evropu a svět MEGS 2/	1			VI	VI	HV	HV, NJ, D	HV, NJ, D		
	2				VI		Z		Z	
	3					D	D, Z	NJ, D	D, VO, Ch, Př, Z	
	4				HV	HV		ČJ, D	NJ, D, TV, ČP, Př	ČJ, D, TV, ČP, VO
	5	HV	HV	HV	HV, VI	HV		NJ, D, Z	HV, TV, D	HV, TV, D, VO, Z
	6									
	7	ČP	ČP	ČP	ČP, ČJ	ČP	AJ	NJ	AJ, NJ, VZ, A	
	8					AJ	VZ	NJ, Z	AJ, NJ, A	Z

Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Jsme Evropané MEGS 3/	1					VV, ČJ	VV, ČJ, D, F	VV, M, D, F, PRO1	VV, D, F
	2					D, Z	D, Z	D, PRO1	D, Z
	3						NJ, D	HV, D	HV, NJ, D, Z
	4						ČJ	ČP	NJ, ČP, D, Z
	5					DV, ČJ	ČJ, D, Z	ČJ, D	ČJ, D, Z
	6						HV, D	HV, D, Z	HV, D
	7							VZ	D, VO

• **multikulturní výchova (MuV)**

Začlenění průřezového tématu MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA										
Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Projekty celoškolské	Bezpečnostní den, Advent, Kulturní představení, Den Evropy, Den hudby, Školní jarmark									
Projekty ročníkové Školní akce	Ekostezka 1 ZOO 2 Doprava A	Ekostezka 1 ZOO 2 Plavání A	Plavání A	Občan ČR 1 Doprava 2 Lyže A		Šumpersko 1 Lyže A	Olomouc 1 Táboření A	Zellingen A	Náboženství 1 Sněžník 2	
Kulturní diference MuV 1/	1	ČJ		ČJ		DV		HV		
	2						Z, TV	TV	TV	
	3				PRO1	DV	PRO1	VO, ČJ, PRO1	ČJ, HV	
	4			Pr			AJ	NJ	ČP, NJ, A	
	5				PRO1	VI		Z		
Lidské vztahy MuV 2/	1					D	D, NJ	D, TV	D	
	2					DV	AJ	NJ	VO	
	3						F, AJ	M	D, NJ, PRO1	
	4						ČJ	NJ	VO, TV, ČJ	
	5						AJ	ČJ, NJ	TV	
	6	ČJ, PRO1,2 A	ČJ, PRO1,2 A	ČJ, A	ČJ, DV, PRO2, A	TV, DV	TV, VZ, A	TV, A	TV, A	TV, PRO2
	7									
	8	Pr			DV	DV				
	9	Pr								
Etnický původ MuV 3/	1			AJ	VI		Z	Z, VO	Z, D	
	2			AJ			Z	Z, VO	Z	
	3							Z, VO	Z, D	
	4			AJ	PRO1			Z	Z	
	5			AJ				D	Z, D	
	6						HV		D, PRO1	

Tematický okruh		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Multikulturalita MuV 4/	1							VO, NJ	Z	Z
	2			AJ		AJ	AJ	NJ		NJ, AJ
	3						AJ			
	4								ČJ	
	5			AJ			AJ			AJ
Princip sociálního smíru a solidarity MuV 5/	1									
	2									
	3									VO
	4								D, VZ	D

• environmentální výchova (EnV)

Začlenění průřezového tématu ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA										
Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Projekt celoškolní	Bezpečnostní den, Sběr starého papíru, Den Země									
Projekty ročníkové Školní akce	Ekostezka 1 ZOO 2 Doprava A	Ekostezka 1 ZOO 2	Občan VL	Doprava 2 Lyže A		Šumpersko 1 Afrika 2 Lyže A	Olomouc 1 Táboření A	Zellingen A	Sněžník 2	
Ekosystémy EnV 1/	1	PRO1	M, PRO1		VV	VV	Př	Př	Př	
	2						Př	Př, ČJ		
	3								Př	
	4						Př	Ch		
	5	PRO2	PRO2				PRO2	Př	ČJ	Př
	6			PRO1			Př	Př	NJ	D
	7				Př		PRO1	Př, VZ, PRO1		D, PRO2
Základní podmínky životy EnV 2/	1			ČP	ČP	Př	F, Př	Ch, NJ	Př, PRO2	
	2			ČP	ČP	Př	F, Př, VZ	Ch	Ch, Př	
	3	ČP	ČP	ČP	ČP, Př	ČP	Př	Ch	Př	
	4	PRO2	PRO2	Pr	ČP	ČP, Př	Př	Př, NJ	Př	Př, PRO2
	5				VV, Př	VV	Př, PRO2	Př	Př, Z, A	Př, PRO2
	6					Př		F, Př	F	
	7					Př		F, Ch	F, Ch, Př, D	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí EnV 3/	1			ČP	ČP, Př			Př	Př	
	2	A			PRO2		VZ	F, ČJ	D, M	
	3							Ch, A	Ch, D	
	4	ČP	ČP, M	ČP		M		ČP	Ch, Př, ČP	
	5	TV		TV	Př, A	VI	Př, TV, PRO1, A	Př, TV, PRO1, A	TV, NJ	Př, TV
	6				Př	Př, VI			Př	ČJ
	7	Pr, PRO1	Pr, PRO1	Pr	VI			VZ	Př	VO

Tematický okruh		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Vztah člověka k prostředí EnV 4/	1	Pr, VV	VV	Pr, VV, PRO	AJ		VO, VZ	Př	NJ	Př
	2	M			ČP	ČP, Př	VZ		NJ, F, Ch, Př, VZ	Ch, AJ, NJ
	3						VZ	Př	Ch, Př	Ch
	4	TV	TV	TV	TV, Př, A	TV	Př, TV, VZ, A	TV, VZ, A	Ch, Př, TV, VZ	Tj, NJ
	5						Př, VZ	Př	Př, Z	Př, VO

• mediální výchova (MeV)

Začlenění průřezového tématu										
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA										
Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Projekty celoškolní	Bezpečnostní den, Tematická beseda s mediální osobností, Kulturní představení, Den Země, Výtvarná výstava, Den hudby, Školní jarmark, Ohlédnutí za školním rokem									
Projekty ročníkové Školní akce							Táboření A	Osobnost 1 Zellingen A	Sněžník 2 Ohlédnutí A	
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MeV 1/	1			Př	Př,VI,ČJ	ICT, ČJ	Z	VZ, ČJ	Z, ČJ	
	2					ICT, ČJ			ČJ	
	3			TV	TV, ČJ	ICT, ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	
	4					ICT		ČJ	D, ČJ	
	5			ČJ	VI, VV	VV	ICT	AJ	D, ČJ	D, ČJ
	6		ČJ	Pr	VI		ICT, ČJ	ČJ	AJ	
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MeV 2/	1	ČJ				ICT, ČJ,	ČJ	TV	TV	
	2					ICT				
	3					ICT				
	4					Př	ICT	VZ	D	
	5						ICT		ČJ	
	6						ICT		ČJ	
Stavba mediálních sdělení MeV 3/	1				DV				ČJ	
	2									
	3								Z	
Vnímání autora mediálních sdělení MeV 4/	1								ČJ	
	2			ČJ					D	
	3									

Tematický okruh		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Fungování a vliv médií ve společnosti MeV 5/	1	Pr								D
	2								VZ	
	3								VZ	
	4		Pr			ICT			Z, D, VZ, NJ	Z, D
	5				Př	ICT			VZ	
	6									D
	7		ČJ		HV	HV				D, HV
	8									D
Tvorba mediálního sdělení MeV 6/	1	VV	VV	ČJ, VV	ČJ, VV	Př, VV	ICT	NJ, VV, A	NJ, VV, PRO1, A	NJ, PRO1, A
	2	ČP	ČP	ČP, ČJ	TV, ČJ	TV, ICT	ICT	NJ, A	NJ, PRO2, A	NJ, PRO1, A
	3								NJ	
Práce v realizačním týmu MeV 7/	1		ČJ					ČP	F	F
	2				DV	DV		ČP		VV, A
	3	ČP, VV	ČP, VV	ČP, VV				ČP		
	4							ČP		

Realizaci Tematických okruhů některých průřezových témat formou ročníkového nebo celoškolního projektu či námětové akce uvádějí následující dvě přehledné tabulky.

ROČNÍKOVÉ PROJEKTY			
Ročník	Akce	Projekt 1	Projekt 2
1.	Dopravní výchova	Ekostezka Švagrov	ZOO Olomouc
realizovaná průřezová témata	OSV 1/1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, OSV 1/2 - cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, OSV 3/1 - cvičení sebekontroly, sebeovládání, EnV 3/2 - doprava a životní prostředí, MuV 2/6 - uplatňování principu slušného chování	EnV 1/1 - les, EnV 3/7 – ekologické vědomí veřejnosti, OSV 1/1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, OSV 5/1 - vzájemné poznávání se ve skupině, OSV 7/2 - cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, MuV 2/6 - uplatňování principu slušného chování	EnV 1/5 - tropický deštný les, EnV 2/4 - ochrana biologických druhů, OSV 5/1 - vzájemné poznávání se ve skupině, OSV 6/1 - péče o dobré vztahy, OSV 6/2 - chování podporující dobré vztahy, OSV 7/2 - cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, MuV 2/6 - uplatňování principu slušného chování
2.	Plavecký výcvik		
realizovaná průřezová témata	OSV 3/1 - - cvičení sebekontroly, sebeovládání, OSV 3/3 - stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení, OSV 8/3 - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, MuV 2/6 - uplatňování principu slušného chování		
3.		Jsem občan Velkých Losin	
realizovaná průřezová témata		VDO 3/2 – obec jako jednotka státu, EnV 1/6 – lidské sídlo – vesnice, EnV 4/1 - naše obec, VDO 1/4 - spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci	
4.	Lyžařský výcvik	Jsem občan České republiky	Dopravní výchova
realizovaná průřezová témata	EnV 3/5 - ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV, EnV 4/4 - prostředí a zdraví, OSV 1/1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, OSV 3/1 – cvičení sebekontroly, sebeovládání, OSV 3/3 - stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení, MuV 2/6 - uplatňování principu slušného chování	VDO 2/1 – občan jako odpovědný člen společnosti, MuV 1/3 - poznávání vlastního kulturního zakotvení, MuV 1/5 - základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě, MuV 3/4 - základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti, MEGS 1/3 - naši sousedé v Evropě	OSV 1/1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, OSV 1/2 - cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, OSV 3/1 - cvičení sebekontroly, sebeovládání, EnV 3/2 - doprava a životní prostředí, MuV 2/6 - uplatňování principu slušného chování

<p>5.</p> <p>realizovaná průřezová témata</p>		<p>Návykové látky (projekt, skupinová práce)</p> <p>OSV 3/1 - cvičení sebekontroly, sebeovládání, OSV 4/4 – dovednosti zvládání stresových situací, OSV 4/5 – hledání pomoci při potížích, OSV 7/7 - efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace</p>	
<p>6.</p> <p>realizovaná průřezová témata</p>	<p>Lyžařský výcvik</p> <p>EnV 3/5 - ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV, EnV 4/4 - prostředí a zdraví, OSV 1/1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, OSV 3/1 – cvičení sebekontroly, sebeovládání, OSV 3/3 - stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení, MuV 2/6 - uplatňování principu slušného chování</p>	<p>Tradice regionu Šumpersko</p> <p>EnV 1/7 – kulturní krajina, EnV 3/5 - ochrana přírody a kulturních památek, MEGS 1/2 – místa a události v okolí se vztahem k Evropě, MuV 1/3 - poznávání vlastního kulturního zakotvení</p>	<p>Zvířena Afriky</p> <p>EnV 1/5 - tropický deštný les, EnV 2/5 - ekosystémy – biodiverzita</p>
<p>7.</p> <p>realizovaná průřezová témata</p>	<p>Táboření</p> <p>EnV 3/5 - ochrana přírody a kulturních památek, EnV 4/4 - prostředí a zdraví, OSV 1/1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, OSV 2/3 - moje tělo, moje psychika, OSV 3/1 - cvičení sebekontroly, ..., OSV 5/1 - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, OSV 6/2 - chování podporující dobré vztahy, OSV 10/2 - vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, MeV 6/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků, MeV 6/2 - tvorba mediálního sdělení, MuV 2/6 - uplatňování principu slušného chování</p>	<p>Olomoucký kraj (historické styly)</p> <p>EnV 1/7 – kulturní krajina, EnV 3/5 - ochrana přírody a kulturních památek, MEGS 1/2 – místa a události v okolí se vztahem k Evropě, MuV 1/3 - poznávání vlastního kulturního zakotvení</p>	

8.	Výměnný pobyt v Zellinguenu	Věda a kultura - osobnost	
realizovaná průřezová témata	<p>OSV 1/2 - cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, OSV 1/3 - dovednosti pro učení a studium, OSV 3/3 - stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení, OSV 4/4 - dovednosti zvládnání stresových situací, EnV 2/5 - ekosystémy – biodiverzita, EnV 3/2 – doprava a životní prostředí, MuV 2/6 - uplatňování principu slušného chování, MEGS 1/3 - naši sousedé v Evropě, MEGS 2/7 - život Evropanů a styl života v evropských rodinách, MEGS 2/8 - životní styl a vzdělávání mladých Evropanů, MuV 1/4 - respektování zvláštností různých etnik, MeV 6/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací, MeV 6/2 - tvorba mediálního sdělení</p>	<p>MEGS 3/1 – kořeny a zdroje evropské civilizace, MEGS 3/2 – klíčové mezníky evropské historie, MeV 6/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací, MeV 6/2 - tvorba mediálního sdělení</p>	
9.	Ohlédnutí za školním rokem	Náboženství kolem nás	Králický Sněžník
realizovaná průřezová témata	<p>OSV 7/6 - komunikace v různých situacích, OSV 8/2 - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, MeV 6/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací, MeV 6/2 - tvorba mediálního sdělení, MeV 7/2 - utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, VDO 1/1 - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, VDO 1/2 - způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy</p>	<p>MuV 2/3 – vztahy mezi kulturami, MuV 2/8 – tolerance a empatie, MuV 3/6 – projevy rasové nesnášenlivosti</p>	<p>EnV 1/7 - kulturní krajina, EnV 2/1 – voda, EnV 2/4 - ochrana biologických druhů, EnV 2/5 - ekosystémy – biodiverzita, MuV 2/6 - uplatňování principu slušného chování, MeV 6/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací, MeV 6/2 - tvorba mediálního sdělení</p>

CELOŠKOLNÍ PROJEKTY		
Projekt / garant / termín		Realizovaná průřezová témata
Bezpečnostní den (ochrana člověka za mimořádných událostí, dopravní výchova, zdravotní výchova)		OSV 3/1 - cvičení sebekontroly, sebeovládání, OSV 5/1 - vzájemné poznávání se ve skupině, OSV 10/2 - vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, EnV 4/4 - prostředí a zdraví (možnosti a způsoby ochrany zdraví), MuV 2/6 - uplatňování principu slušného chování, MeV 6/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací, MeV 6/2 - tvorba mediálního sdělení
kabinet TV	září	
Sběr starého papíru		EnV 1/1 - les, EnV 3/4 - odpady a hospodaření s odpady, EnV 2/7 - přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost), EnV 4/2 - náš životní styl
kabinet Př	říjen, duben	
Tematická beseda s mediální osobností		MeV 5/4 - vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy, MeV 5/5 - role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování, MeV 6/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací, MeV 6/2 - tvorba mediálního sdělení
kabinet ČJ	listopad	
Advent. Charita (adopce na dálku)		OSV 6/2 - chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, MuV 2/8 - tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého, MuV 5/3 - aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin, MEGS 1/4 - život dětí v jiných zemích, MEGS 1/5 - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
kabinet 1. stupně, žakovský parlament	prosinec	
Kulturní představení		MuV 4/2 - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, MeV 1/3 - hodnotící prvky ve sdělení, MeV 5/4 - vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu, MEGS 2/1 - naše vlast a Evropa
kabinet HV	únor	
Školní ples		VDO 1/3 - formy participace žáků na životě místní komunity, VDO 1/4 - spolupráce školy se správnými orgány a institucemi v obci
ředitelství	březen	

Den Země		EnV 2/4 - ochrana biologických druhů, EnV 3/1 - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, EnV 3/7 - dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti, VDO 2/1 - občan jako odpovědný člen společnosti, OSV 1/2 - cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, MeV 6/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací, MeV 6/2 - tvorba mediálního sdělení
kabinet PŘ, 1. stupně	duben	
Den Evropy		MEGS (dle aktuálního výběru), MuV 1/4 - respektování zvláštností různých etnik, MuV 1/5 - základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě, MuV 2/3 - vztahy mezi kulturami, MuV 3/5 - různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa, MuV 4/2 - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, MuV 4/3 - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost
kabinet AJ a NJ	květen	
Den dětí		OSV 3/1 - cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, OSV 5/1 - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, OSV 6/1 - péče o dobré vztahy
ŠD, ŠK	červen	
Výtvarná výstava		OSV 4/3 - dobrá organizace času, OSV 4/6 - cvičení pro rozvoj základních rysů, OSV 8/1 - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, OSV 8/2 - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, OSV 9/1 - dovedností pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, MeV 6/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací, MeV 6/2 - tvorba mediálního sdělení, VDO 1/3 - formy participace žáků na životě místní komunity, VDO 1/4 - spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
kabinet VV	červen	
Den hudby a školní jarmark		OSV 4/1 - dovedností pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, OSV 5/1 - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, MuV 1/3 - poznávání vlastního kulturního zakotvení, MeV 6/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací, MeV 6/2 - tvorba mediálního sdělení, VDO 1/3 - formy participace žáků na životě místní komunity, VDO 1/4 - spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
kabinet HV, ČP	červen	
Sportovní den		EnV 3/5 - ochrana přírody a kulturních památek (ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV), OSV 1/1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, OSV 3/1 - cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, OSV 4/4 - dovedností zvládání stresových situací, OSV 10/2 - vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, MuV 2/6 - uplatňování principu slušného chování
kabinet TV	červen	

Ohlédnutí za školním rokem, stužkovací podvečer		OSV 7/6 - komunikace v různých situacích, OSV 8/2 - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, MeV 6/1 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací, MeV 6/2 - tvorba mediálního sdělení, MeV 7/2 - utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, VDO 1/1 - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, VDO 1/3 - formy participace žáků na životě místní komunity
ředitelství, TU	červen	

Viz. **tabulky průřezových témat (příloha č. 1)** a tabulky celoškolních a ročníkových projektů (výše).

4.

Učební plán

Učební plán představuje **souhrn základních informací o organizaci vzdělávání na úrovni vyučovacích předmětů** či jiných forem vzdělávání. Navazuje na charakteristiku školního vzdělávacího programu a předjímá obsah a rozsah vyučovacích předmětů.

4.1 Tabulace učebního plánu

Předmět	Ročník									Časová dotace					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	ŠVP 1.	RVP 1.	ŠVP 2.	RVP 2		
Povinné předměty															
Český jazyk a literatura	9	10	9	7	7	4	4	4	4	42	35	16	15		
Anglický jazyk			3	3	3	3	3	3	3	9	9	12	12		
Další jazyk / ČJ + KoAj							2	2	2			6	6		
Matematika a její aplikace	4	5	5	5	5	4	4	4	4	24	20	16	15		
ICT					1	1				1	1	1	1		
Prvouka	2	2	2												
Přírodověda				1	2					13	12				
Vlastivěda				2	2										
Chemie								2	2			25	21		
Fyzika						2	2	1	2						
Přírodopis						2	2	2	1						
Zeměpis						2	2	1	2						
Dějepis						2	2	2	2			12	11		
Výchova k občanství						1	1	1	1						
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	12	12	10		
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	2	2	2	2						
Dramatická výchova				1	1										
Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	4	3		
Výchova ke zdraví						1	1	1		10	10	11	10		
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2						
Volitelné předměty	nabídka je aktualizována v červnu předcházejícího školního roku dle organizačních a odborných možností školy					2	1	2	2						
Týdenní dotace	20	22	24	25	27	30	30	31	31	240	240				
Nepovinné předměty															
Náprava poruch učení	2					1				ŠVP	RVP				
	nabídku nepovinných předmětů bude možné rozšířit dle organizačních, odborných a finančních možností školy v daném školním roce									118	118	1. stupeň			
										122	122	2. stupeň			

4.2

Poznámky k učebnímu plánu

Další cizí jazyk. Předmět je nabídnut žákům od 7. ročníku jako předmět volitelný. Jako další cizí jazyk nabízíme žákům **jazyk německý**. U žáků, kteří si nezvolí nabídnutý další cizí jazyk, je posílena o 1 vyučovací hodinu týdně dotace českého jazyka a prvního cizího jazyka (konverzace).

Informační a komunikační technologie (ICT). V zájmu kontinuity je předmět zařazen do 5. ročníku (tj. konec 1. stupně) a do 6. ročníku (tj. začátek 2. stupně školy). Získané kompetence v oblasti ICT jsou dále u žáků rozvíjeny v 7. ročníku v rámci předmětu člověk a svět práce (využití digitálních technologií).

Dramatická výchova je předmět, který doplňuje základní povinné vzdělávací obory. Je zařazen po 1 hodině do 4. a 5. ročníku.

Výchova ke zdraví je zařazena po 1 hodině v 6. až 8. ročníku.

Volitelné předměty jsou dotovány z tzv. disponibilní časové dotace. Volitelné předměty jsou žákům nabízeny od 6. do 9. ročníku. Jejich nabídka je pro každý školní rok aktualizována (v červnu předcházejícího školního roku) dle personálních a organizačních možností školy.

Nepovinné předměty. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nabízíme účast v předmětu **náprava poruch učení**, který je veden speciální pedagožkou.

5.

Učební osnovy

Učební osnovy obsahují:

Název vyučovacího předmětu, který předjímá svůj vzdělávací obsah, popřípadě příslušnost k danému vzdělávacímu oboru.

Charakteristiku vyučovacího předmětu, která představuje konkrétní výpověď o podobě daného vyučovacího předmětu ve škole a jeho realizaci. Vychází z charakteristiky té vzdělávací oblasti RVP ZV, na jejímž základě je vyučovací předmět utvářen, a promítá se do ní postavení vyučovacího předmětu v učebním plánu školy. Charakteristika také odráží obsahové, časové a organizační vymezení předmětu, výchovné a vzdělávací strategie realizované v předmětu pro každou klíčovou kompetenci zvlášť.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu, který představuje konkrétní podobu rozpracování vzdělávacího obsahu jednotlivých vzdělávacích oborů, popřípadě Tematických okruhů průřezových témat, z RVP ZV do učebních osnov vyučovacího předmětu.

Učební osnovy (**příloha č. 2**) jsou formálně členěny podle vzdělávacích oblastí:

Jazyk a jazyková komunikace.

- **český jazyk a literatura** - 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník, 4. ročník, 5. ročník, 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník,
- **anglický jazyk** - 3. ročník, 4. ročník, 5. ročník, 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník,
- **německý jazyk** - 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník.

Matematika a její aplikace.

- **matematika** - 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník, 4. ročník, 5. ročník, 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník.

Informační a komunikační technologie.

- **informační a komunikační technologie** - 5. ročník, 6. ročník.

Člověk a jeho svět.

- **prvouka** - 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník,
- **přírodověda** - 4. ročník, 5. ročník,
- **vlastivěda** - 4. ročník, 5. ročník.

Člověk a společnost.

- **dějepis** - 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník,
- **výchova k občanství** - 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník.

Člověk a příroda.

- **chemie** - 8. ročník, 9. ročník,
- **fyzika** - 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník,
- **přírodopis** - 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník,
- **zeměpis** - 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník.

Umění a kultura.

- **hudební výchova** - 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník, 4. ročník, 5. ročník, 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník,
- **výtvarná výchova** - 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník, 4. ročník, 5. ročník, 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník,
- **dramatická výchova** - 4. ročník, 5. ročník.

Člověk a zdraví.

- **tělesná výchova** - 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník, 4. ročník, 5. ročník, 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník,
- **výchova ke zdraví** - 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník.

Člověk a svět práce.

- **člověk a svět práce** - 1. ročník, 2. ročník, 3. ročník, 4. ročník, 5. ročník, 6. ročník, 7. ročník, 8. ročník, 9. ročník,

6.

Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu probíhajícího ve škole jsou činnosti spojené s hodnocením žáků a autoevaluací práce školy.

Autoevaluaci školy je třeba chápat především jako **průběžnou diskusi** o tom, co se ve škole děje, o problémech, které je třeba řešit, i o způsobech jejich nápravy.

6.1

Hodnocení žáka ve škole

Cílem hodnocení je **poskytnout žákovi zpětnou vazbu**, prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Hodnocení žáka vychází ze stanovení jasných cílů a konkrétních kritérií, jimiž lze žákovu činnost a její výsledky poměřovat, na jejichž základě může i žák hodnotit svou práci.

Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Učitelé dbají zejména na to, aby prostřednictvím hodnocení nedocházelo k rozdělování žáků na úspěšné a neúspěšné, schopné a neschopné. Hodnocení se soustředí na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Nedílnou součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevů. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáků.

Jedním z hlavních cílů pedagogické práce by se mělo stát **oslabování vnější motivace žáků – motivace prostřednictvím známek** (učení pro známky), ale naopak chceme **posilovat motivaci vnitřní**, která je podporována utvářením adekvátního obrazu o žácích, stanovením jasných očekávání, navozováním vzdělávacích potřeb žáků, navozováním vhodných sociálních vztahů (klimatu ve třídě), eliminováním nudy a strachu, žákovým vlastním (sebe)hodnocením.

Pro efektivní proces učení je žádoucí, aby zpětná vazba byla co nejhojnější. Je vhodné, aby se do procesu hodnocení kromě učitele zapojili i samotní žáci například tvorbou vlastního **portfolia**. Jde o materiály různého druhu, které dokumentují stav vědomostí a dovedností žáka. Neshromažďují se tedy všechny práce, ale jen ty, ze kterých je zřejmé částečné či úplné zvládnutí dané problematiky. Materiály by měly být zásadně zařazovány s vědomím a souhlasem žáka, ještě lépe, aby žák sám navrhl, co do portfolia zařadit. Učitelé se mohou se žáky domluvit o tom, jak často (v jakých časových intervalech, za jakých podmínek apod.) budou jejich portfolia aktualizována.

6.2

Pravidla pro hodnocení žáka

Nejvýraznější změna v hodnocení žáka (žákových výsledků) oproti současné praxi spočívá v tom, že se toto hodnocení bude vztahovat především k dosahování **očekávaných výstupů** v jednotlivých vzdělávacích oborech, respektive **vyučovacích předmětech**, a současně s tím i k utváření **klíčových kompetencí**.

6.2.1

Kritéria a způsoby hodnocení žáka

Kritéria hodnocení žáka představují soubor **obecně platných kritérií stanovených školou pro jednotlivé způsoby hodnocení žáků ve vyučovacích předmětech**. Kritéria hodnocení žáka jsou zpracována v Klasifikačním řádu školy (příloha Školního řádu) tak, aby zohledňovala i individuální

rozdíly žáků (jejich možnosti – osobnostní maxima) a aby odrážela společné výchovné a vzdělávací strategie školy.

Kritéria hodnocení žáka se odvíjejí od klíčových kompetencí. Jsou rozpracována v kritériích hodnocení v jednotlivých vyučovacích předmětech.

Úroveň dosažení očekávaných **výstupů v jednotlivých vzdělávacích oborech** hodnotíme **klasifikačními stupni**. U žáka rozvíjíme jeho kritickou schopnost sebehodnocení tím, že dosažení očekávaných výstupů za dané období v konkrétním předmětu zhodnotí sám formou návodné tabulky, kde má možnost porovnat svůj názor s pohledem učitele.

Úroveň dosažení jednotlivých **klíčových kompetencí** odpovídajících danému období hodnotíme **slovně a graficky** nejméně jednou za pololetí, slovně (ústně) osobním rozhovorem třídní učitelky se žákem, graficky formou adekvátní návodné vizualizace jednotlivých stupňů dosahování dané klíčové kompetence.

Obecně dodržované zásady při hodnocení žáka lze shrnout do následujících deseti bodů:

- 1) Při klasifikaci se používá pěti klasifikačních stupňů.
- 2) Klasifikujeme jen probrané a procvičené učivo.
- 3) Znamka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování.
- 4) Do hodnocení se promítají nejen žákovy vědomosti a dovednosti, ale i jeho postoj k práci, úroveň komunikace a tvořivost.
- 5) Čtvrtletní písemné práce jsou včas oznámeny, aby žák měl možnost se na ně připravit. V jednom dni žák nepíše více než jednu práci.
- 6) Žák si po dohodě s vyučujícím může svou známku opravit.
- 7) Žák má právo na ústní zkoušení, pokud by byl písemnou prací znevýhodněn.
- 8) Významným prvkem procesu učení je práce s chybou - „Chybami se člověk učí!“
- 9) Výsledky žákova snažení jsou ukládány v tzv. portfoliu žáka, které slouží jako jeden z podkladů pro vytvoření Výstupního hodnocení.
- 10) Úroveň dosažení **klíčových kompetencí** hodnotíme **slovně a graficky** nejméně jednou za pololetí. Na 1. stupni školy formou osobního dopisu učitele žákovi, na 2. stupni přehlednou grafickou formou.

6.3

Autoevaluace školy a její evaluační činnost

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a §12 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

6.3.1

Oblasti autoevaluace

- soulad realizovaného vzdělávacího programu s ŠVP ZV a RVP ZV
- individuální vzdělávací potřeby
- spolupráce s rodinami žáků a širší komunitou

- průběh a kvalita výuky
- vyučovací a školní klima
- hodnocení žáků
- práce učitelů
- práce vedení školy
- výsledky vzdělávání
- materiální, technické, ekonomické a hygienické podmínky

6.3.2

Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy, k zefektivnění procesu výuky, ke zkvalitnění ŠVP ZV, a především k utváření klíčových kompetencí žáků.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

6.3.3

Nástroje autoevaluace

Při autoevaluaci ve škole budeme používat následující nástroje:

- řízené rozhovory s žáky, učiteli, rodiči
- rozbor školní dokumentace
- dotazníky pro žáky, učitele, rodiče
- rozbor žákovských prací
- rozbor výsledků žáků (srovnávací testy, prověrky)
- sledování práce učitelů (hospitace, rozhovor, učitelské portfolio).

6.3.4

Časové rozvržení evaluačních činností

6.3.4.1

Evaluace ŠVP

1. **etapa (auto)evaluace** – SWOT analýza školy (provedena firmou Czesha servis, s. r. o. v lednu 2006), Mapa školy (provedena firmou Scio v říjnu 2006)
2. **etapa (auto)evaluace** – zahájena 1 září 2007, kdy začínáme v 1. a 6. ročníku pracovat podle ŠVP Tymyján. Ověřování vzdělávacího programu v životě školy
3. **etapa (auto)evaluace** – hodnocení dosažených výsledků po 3, 4, 5 a 9 letech (nejbližší termín červen – září 2010)
4. **etapa (auto)evaluace** – celkové hodnocení ŠVP Tymyján, jeho efektivity a fungování.

6.3.4.2

Evaluaace školního roku

- **září** – sebehodnocení práce učitelů a jejich hodnocení vedením školy (rozhovor, rozbor učitelského portfolia)
- **říjen** – posouzení práce školy širším vedením podle stanovených kritérií (rámec pro sebehodnocení)
- **listopad** – testování žáků, rodičovské dotazníky
- **leden - březen** – testování žáků
- **květen** – komplexní vyhodnocení testů žáků a výsledků přijímacího řízení na střední školy
- **červen** – zjišťování názorů žáků 9. ročníku, jejich hodnocení školy a návrhy na změny, realizace dlouhodobých opatření (učební plány, úvazky)
- **červenec** – zapracování všech výsledků do Výroční zprávy o činnosti školy
- **průběžně** – hospitace, dotazníky pro učitele, žáky a rodiče, řízené rozhovory s žáky, učiteli, rodiči, rozbor školní dokumentace, ...

TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT DLE RVP ZV

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- **Ekosystémy**

EnV 1/1 – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa)

EnV 1/2 – pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí)

EnV 1/3 – vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii)

EnV 1/4 – moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého)

EnV 1/5 – tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás)

EnV 1/6 – lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky)

EnV 1/7 – kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

- **Základní podmínky života**

EnV 2/1 – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)

EnV 2/2 – ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)

EnV 2/3 – půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině)

EnV 2/4 – ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů)

EnV 2/5 – ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás)

EnV 2/6 – energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky)

EnV 2/7 – přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí**

EnV 3/1 – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství

EnV 3/2 – doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)

- EnV 3/3** – průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti)
- EnV 3/4** – odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)
- EnV 3/5** – ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV)
- EnV 3/6** – změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)
- EnV 3/7** – dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **Vztah člověka k prostředí**
- EnV 4/1** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé)
- EnV 4/2** – náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)
- EnV 4/3** – aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace)
- EnV 4/4** – prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví)
- EnV 4/5** – nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- **Evropa a svět nás zajímá**
- MEGS 1/1** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
- MEGS 1/2** – místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- MEGS 1/3** – naši sousedé v Evropě
- MEGS 1/4** – život dětí v jiných zemích
- MEGS 1/5** – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy- **Objevujeme Evropu a svět**

MEGS 2/1 – naše vlast a Evropa

MEGS 2/2 – evropské krajiny

MEGS 2/3 – Evropa a svět

MEGS 2/4 – mezinárodní setkávání

MEGS 2/5 – státní a evropské symboly

MEGS 2/6 – Den Evropy

MEGS 2/7 – život Evropanů a styl života v evropských rodinách

MEGS 2/8 – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

- **Jsme Evropané**

MEGS 3/1 – kořeny a zdroje evropské civilizace

MEGS 3/2 – klíčové mezníky evropské historie

MEGS 3/3 – evropská integrace

MEGS 3/4 – instituce Evropské unie a jejich fungování

MEGS 3/5 – čtyři svobody a jejich dopad na život jedince

MEGS 3/6 – co Evropu spojuje a co ji rozděluje

MEGS 3/7 – mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy **receptivních činností**:

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení**

MeV 1/1 – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě

MeV 1/2 – rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných

MeV 1/3 – hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)

MeV 1/4 – hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

MeV 1/5 – chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel

MeV 1/6 – identifikování základních orientačních prvků v textu

- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality**

MeV 2/1 – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce

MeV 2/2 – rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem

MeV 2/3 – hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality)

MeV 2/4 – vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)

MeV 2/5 – identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá

MeV 2/6 – identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

- **Stavba mediálních sdělení**

MeV 3/1 – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií)

MeV 3/2 – principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost)

MeV 3/3 – příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

- **Vnímání autora mediálních sdělení**

MeV 4/1 – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení

MeV 4/2 – výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci

MeV 4/3 – prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

- **Fungování a vliv médií ve společnosti**

MeV 5/1 – organizace a postavení médií ve společnosti

MeV 5/2 – faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování

MeV 5/3 – způsoby financování médií a jejich dopady

MeV 5/4 – vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy

MeV 5/5 – role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování

MeV 5/6 – role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)

MeV 5/7 – vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

MeV 5/8 – role médií v politických změnách

Tematické okruhy **produktivních činností**:

- **Tvorba mediálního sdělení**

MeV 6/1 – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení

MeV 6/2 – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium

MeV 6/3 – technologické možnosti a jejich omezení

- **Práce v realizačním týmu**

MeV 7/1 – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média

MeV 7/2 – utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu

MeV 7/3 – stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti

MeV 7/4 – faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- **Kulturní diference**

MuV 1/1 – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

MuV 1/2 – člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika

MuV 1/3 – poznávání vlastního kulturního zakotvení

MuV 1/4 – respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)

MuV 1/5 – základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

- **Lidské vztahy**

MuV 2/1 – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci

MuV 2/2 – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové odlišnosti nebo generační příslušnost

MuV 2/3 – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)

MuV 2/4 – předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace)

MuV 2/5 – důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích

MuV 2/6 – uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)

MuV 2/7 – význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti

MuV 2/8 – tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého

MuV 2/9 – lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

- **Etnický původ**

MuV 3/1 – rovnocennost všech etnických skupin a kultur

MuV 3/2 – odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost

MuV 3/3 – postavení národnostních menšin

MuV 3/4 – základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti

MuV 3/5 – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa

MuV 3/6 – projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

- **Multikulturalita**

MuV 4/1 – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti

MuV 4/2 – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

MuV 4/3 – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost

MuV 4/4 – naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem

MuV 4/5 – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

- **Princip sociálního smíru a solidarity**

MuV 5/1 – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám

MuV 5/2 – nekonfliktní život v multikulturní společnosti

MuV 5/3 – aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin

MuV 5/4 – otázka lidských práv, základní dokumenty

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání**

OSV 1/1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

OSV 1/2 – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

OSV 1/3 – dovednosti pro učení a studium

- **Sebepoznání a sebepojetí**

OSV 2/1 – já jako zdroj informací o sobě

OSV 2/2 – druzí jako zdroj informací o mně

OSV 2/3 – moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

- **Seberegulace a sebeorganizace**

OSV 3/1 – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle

OSV 3/2 – organizace vlastního času, plánování učení a studia

OSV 3/3 – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

- **Psychohygiena**

OSV 4/1 – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému

OSV 4/2 – sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích

OSV 4/3 – dobrá organizace času

OSV 4/4 – dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.)

OSV 4/5 – hledání pomoci při potížích

- **Kreativita**

OSV 4/6 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí**

OSV 5/1 – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

OSV 5/2 – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech

OSV 5/3 – chyby při poznávání lidí

- **Mezilidské vztahy**

OSV 6/1 – péče o dobré vztahy

OSV 6/2 – chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc

OSV 6/3 – lidská práva jako regulativ vztahů

OSV 6/4 – vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

- **Komunikace**

OSV 7/1 – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků

OSV 7/2 – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání

OSV 7/3 – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)

OSV 7/4 – specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“)

OSV 7/5 – dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů)

OSV 7/6 – komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)

OSV 7/7 – efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace

OSV 7/8 – pravda, lež a předstírání v komunikaci

- **Kooperace a kompetice**

OSV 8/1 – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.)

OSV 8/2 – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)

OSV 8/3 – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

OSV 9/1 – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí

OSV 9/2 – problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

- **Hodnoty, postoje, praktická etika**

OSV 10/1 – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

OSV 10/2 – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.

OSV 10/3 – pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)

OSV 10/4 – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- **Občanská společnost a škola**

VDO 1/1 – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole

VDO 1/2 – způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů)

VDO 1/3 – formy participace žáků na životě místní komunity

VDO 1/4 – spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

- **Občan, občanská společnost a stát**

VDO 2/1 – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)

VDO 2/2 – Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti

VDO 2/3 – základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacce, různorodost)

VDO 2/4 – principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

- **Formy participace občanů v politickém životě**

VDO 3/1 – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby)

VDO 3/2 – obec jako základní jednotka samosprávy státu

VDO 3/3 – společenské organizace a hnutí

- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování**

VDO 4/1 – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie

VDO 4/2 – principy demokracie

VDO 4/3 – základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka)

VDO 4/4 – význam Ústavy jako základního zákona země

VDO 4/5 – demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

UČEBNÍ OSNOVY

